

Celoletna naročnina	175 Lir
Polletna	90 "
Posamezna številka	4 "
Za Jugoslavijo	2 Din

Odločna beseda

Konferenca enaindvajsetih v Parizu je zaključila svoje delo. Delegati vseh mogočih daljnih dežel se vračajo preko morja v zavešči, da so lepo in ubogljivo izvrševali naročila svojih gospodarjev in da zato lahko pričakujejo kakšno pohvalo. Za vladno FLRJ, za njene narode, zlasti pa za nas s tem niso zaključena in rešena vprašanja, o katerih so v Parizu razpravljali.

Če so bile nekatere delegacije na mirovni konferenci za to, da bi preprečile časten in vreden zaključek zmagovite borbe demokracije proti fašizmu in da bi namesto te borbe in te zmage uveljavile svoje trgovske interese, če so bile cele vrste delegatov, ki so bili tam brez lastnih misli, brez lastnih načel in mnenj, samo lutke v rokah svojih velikih gospodarjev — jugoslovanska delegacija skupno z delegacijo SZ in drugih resnično demokratičnih držav, ni bila tam za to, da bi se klanjala sklepom take večine. To bi se lahko zgodilo kvečjemu tedaj, če bi Jugoslavijo tudi danes zastopali taki ljudje kot leta 1918. Z vsemi kričnimi dokazi za pravičnost naših zahtev je skušala sedaj jugoslovanska delegacija vzdržati vest sveta in enaindvajsetih. Mnogi so odprli oči, marsikdo je videl, da je narod, katerega sam zastopa, neprimerno bližji borbi jugoslovanskih narodov kot pa interesom kolonialnih veselil. Toda oni niso bili zastopniki interesov svojega naroda, oni so tako doma kot v Parizu, orodje v rokah izkoriščevalcev lastnega naroda.

Rezultati, katere so rodili taki pogoji, ne predstavljajo obveznosti za Jugoslavijo, ki je prišla na mirovno konferenco z jasnimi, neizpodbitnimi zahtevami po dokončnem priznanju onih pravic, katere si je naše ljudstvo dejansko že priborilo. To je v imenu vlade FLRJ jasno povedal tovariš Kardelj v Parizu, to je potrdil tov. Tito. Jugoslavija ne podpisuje take krivične mirovne pogodbe.

Ta odločna beseda pove vsemu svetu, da vlada, ki resnično zastopa interese svojega ljudstva, ne baranta za večjo ali manjšo nagrado in plačilo za svojo državo, temveč zahteva samo pravico za svoj narod in od teh zahtev ne more odstopiti. Tem manj moremo od teh zahtev odstopiti mi, ker predstavljajo za vsakega posameznika izmed nas vprašanje življenjskega obstoja. Za nas ne more biti zaključena borba za narodno osvoboditev z diktatom in vsiljenimi krivdami. Nismo novinci v borbi proti nasilju in poznamo sovražnike naše svobode. Zmagali smo nad njo mi, ko so nastopali v osovražnih črnih strajkah in pod znamenjem kljukastega križa. Če s to zmago fašizem še ni zbrisan z zemlje in če nam ga hoče ZVU ponovno vsiliti in nam je v ta namen že vsilila zloglasno CP, če se o naših pravicah še diskutira, nadaljujemo svojo borbo, naslonjeni na že izbojevano zmago, na nove bogate izkušnje z dosedanjimi zavezniki in zato — močnejši.

To je naše stališče v zvezi z izjavo FLRJ in s tem morajo računati štirje zunanji ministri, ki se bodo sestali, da razpravljajo o stališču jugoslovanske vlade.

GORICE NE DAMO!

Partizani so jo osvobodili, da bi mirno zaživela v novi Jugoslaviji

Po vsej goriški pokrajini so se vršila zborovanja in manifestacije za slovensko Gorico. Ljudstvo odločno zavrača krivično francosko črto, ki bi hotela ločiti mesto od svojega zaledja. Renče in Kanal, Rihemberk in ž njimi vse najbolj prizadete vasi goriške okolice zagotavljajo, da ne bodo popustili v tej neizprosni borbi in se bodo borili za vsako ped

zemlje, ki jo je napojila kri primorskih partizanov. Na sestankih in zborovanjih, na kulturnih prireditvah — ob vsaki priliki manifestira goriško ljudstvo za Jugoslavijo in odločno odklanja to, kar so sklenili v Parizu.

Na zasedanju mestnega plenuma SIAU-ja za Gorico je bila izglasovana resolucija, ki se glasi:

Mirovni konferenci v Parizu

Plenum Slovensko - Italijanske Antifašistične Unije za Gorico, izvoljeni predstavnik 18. tisoč članov, pošilja s svojega zasedanja mirovni konferenci naslednjo resolucijo:

Kljub vsem neizpodbitnim argumentom, s katerimi je jugoslovanska delegacija večkrat ovrgla drugega za drugim vse krivične predloge za razmejitev med Jugoslavijo in Italijo, in jasno dokazala, da edino jugoslovanski predlog odgovarja dejanskemu etničnemu, gospodarskemu in kulturnemu položaju, kakor tudi

volji ljudstva, je mirovna konferenca brezvestno izglasovala »francosko črto« kot rešitev razmejitvenega vprašanja med Italijo in Jugoslavijo.

S tako odločitvijo gazi mirovna konferenca ona demokratična načela, ki bi morala po zmagi Velikih zaveznikov v pretekli vojni zavladati v vsem svetu. Zavoljo takih sklepov bo Mirovna konferenca v zgodovini borbe za svobodo obsojena. Z njo se odreka pravica do samoodločbe narodu, ki je dal vse v borbi za svobodo.

POLITIČNI PREGLED

Ta teden je bil v Parizu zadnji prizor mirovnega zasedanja

Pretekli torek je bila zaključna seja mirovne konference. Predsedoval ji je kitajski delegat Kuo-Taj-Cu.

Že uvodoma je predsednik prečital izjavo jugoslovanske delegacije s podpisom Edvarda Kardelja. Glasi se:

»Priporočila konference glede nekaterih življenjsko važnih vprašanj za Jugoslavijo, ki so vključena v osnutke mirovnih pogodb, so take narave, da je jugoslovanski vladi nemogoče podpisati mirovno pogodbo, razen če ne bodo glavnih določil, ki zadevajo življenjske koristi Jugoslavije, spremenili. Zaradi tega delegacija FLRJ meni, da mirovna konferenca s formalne strani ni ravnala pravilno in da je sklepala popolnoma krivično o vprašanjih, ki neposredno zadevajo

narode Jugoslavije. Iz teh razlogov se torej jugoslovanska delegacija ne more udeležiti zaključne seje konference, kakor tudi ne more priznati njenih priporočil, ki jih bodo poslali Svetu štirih zunanjih ministrov«.

Seveda so po govoru predsednika že iz navade (zaprano glasovalni stroj) brez diskusije formalno odobrili priporočila konference.

Po govoru Byrnesa (Amerika) je spregovoril Molotov, ki je zaključil z besedami, da si Sovjetska zveza šteje v dolžnost, da nadaljuje z borbo za dosegajoč cilje, za katere se je že borila med vojno. Sovjetska zveza bo storila vse, kar je v njeni moči, da pride do ostvartve demokratičnega mira.

Mirovne pogodbe so sedaj v rokah sveta štirih

Pariško mirovno zasedanje je trajalo nekoliko manj kot tri mesece (79 dni). Svet zunanjih ministrov, ki pride sedaj na vrsto, da dokončno določi o usodi mirovnih pogodb, bo imel kot predvidevajo, dolgo zasedanje, ki bo trajalo najmanj do zaključka zasedanja skupščine Združenih narodov.

Brez dvoma bo jugoslovansko odklonilno stališče do priporočil mirovne konference imelo svoje posledice. Pričakovati je, da bo jugoslovansko zadržanje vplivalo na sovjetskega zastopnika v svetu štirih.

Zadnji prizor v Nürnbergu

Goering se je par ur predno bil moral iti na vislice — sam zastupil. Imel je pri sebi strup (prusko kislino).

Zato pa pravi uradno poročilo, da so nacistični zločinci — vključeni — stopali na morišče v sledečem redu: 1. von Ribben-

Stvar še ni končana — borba se še nadaljuje!

trop (prvi bi moral biti Goering), 2. Keitel, 3. Rosenbeff, 4. Kaltenbrunner, 5. Frank, 6. Streicher, 7. Sauckel, 8. Jodl, 9. Seyss Inquart in 10. Frick.

Te obsodbe na večala je 1. oktobra izreklo mednarodno vojaško sodišče v Nürnbergu. Go-

Samo mi, ki živimo na zemlji, okoli katere se tako brezdušno baranta, vemo, kaj pomeni biti kar posredi odrezan od svojega življenjsko nujnega prostora in kaj pomeni pripasti po vsej borbi in žrtvah za zmago nad fašizmom državi, ki bi morala kot premagana nosilka fašizma, nositi vse posledice poraza.

Nočemo se sprijazniti s tem, da bi o nas z breznačelnim glasovanjem odločali gospodje, katerih se naša usoda prav nič ne tiče. Zato pričakujemo, da bodo štirje zunanji ministri na svojem prihodnjem zasedanju, popravili krivico, storjeno ljudstvu Julijske krajine in določili tako razmejitve, po kateri bo Gorica pripadla Jugoslaviji.

Mi enodušno izjavljamo, da se z nobeno drugačno rešitvijo ne bomo sprijaznili in da se omo borili za svoje pravice, dokler jih ne dosežemo.

Smrt fašizma! Svoboda narodu!

ri omenjene vojne zločince so obesili istotam. Med prvo ugnatitvijo ob 2.14 po polnoči, ko je končal na večalih von Ribben-trop in zadnji (Seyss Inquart), je poteklo 44 minut.

Po usmrtni so trupla prepeljali nekaj kilometrov ven iz Nuernberga.

Ameriški funkcionarji so napravili številne posnetke, ki jih bodo razposlali v arhive Združenih držav Amerike in ostalih treh držav, ki so bile zastopane na procesu. Prepovedana pa bo objava teh posnetkov.

V Zagrebu so bili obsodeni narodni izdajalci in vojni zločinci

Koncem preteklega tedna je vrhovno sodišče ljudske republike Hrvatske razglasilo sodbo v razpravi proti ustaško - kužarskim zarotnikom Lisaku Erihu, bivšemu ustaškemu polkovniku, glavnemu ravnatelju za javni red in varnost ter državnemu podtajniku notranjega ministrstva NDH, nadškofu dr. Alojziju Stepinu, Šaliću Iv., tajniku zagrebskega nadškofa in soobtožencem.

Vrhovno sodišče LR Hrvatske je po prečitani obtožnici in izvedbi javne razprave ter po zaslišanju obtožencev in njihove obrambe zaključilo, da so obtoženi krivi v smislu obtožnice ter se obsodijo: Lisak Erih na smrt z obešenjem, na trajno izgubo državljskih in političnih pravic ter zaplembo premoženja; dr. Stepinac Alojzij na odvzem svobode s prisilnim delom za dobo 16 let, na izgubo državljskih in političnih pravic za dobo 5 let po prestani kazni; Šalić Ivan na odvzem svobode s prisilnim delom za dobo 12 let ter na izgubo državljskih in političnih pravic za dobo 5 let.

Med ostalimi desetimi obsodjenimi je devet kaznovanih z odvzemom svobode na različno dobo, dr. Gulin Pavel — iz Vrtojbe — pa je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo, na trajno izgubo državljskih in političnih pravic in zaplembo premoženja.

Trije obtoženci izmed šestnajstih so bili popolnoma oproščeni obtožbe. To so trije frančiškani. Takoj po razglasitvi sodbe so bili izpuščeni na svobodo. Istotako dva obsojenca, Kolednjak in Vidovič, ki sta že prestala kazni s preiskovalnim zaporom.

Krvolok Lisak — ustaški zločinec — je bil usmrčen srečli tega tedna, potem ko je predsedstvo ljudske skupščine odbilo pomilostitev.

O novih oblikah fašizma

Predsednik Češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš je na praškem gradu Hradčany sprejel deputacijo Zveze narodne revolucije, ki mu je med drugim tudi izrazila svoj strah, da bo fašizem poizkusil zavladati nad svetom v drugi obliki. Predsednik republike je v daljšem razgovoru povedal nekaj misli o tej nevarnosti.

Mnogokrat grešimo, ker imamo pred očmi samo današnjo obliko fašizma. Fašizem ni nastal večeraj, fašizem ni izšel iz zadnje vojne. Obstojal je že prej, toda imenovali so ga drugače, dasi je bil v svojem bistvu vedno isti. Bojevati se proti fašizmu, pomeni biti v stalni borbi za ljudsko svobodo in človeško dostojanstvo. Ne smemo predpostavljati, da bodo prišli Nemci zopet z isto, hitlerjevsko obliko fašizma, nasprotno prišli bodo s popolnoma novim načinom in zopet se bo našlo v svetu dovolj ljudi, ki se bodo dali od Nemcev premočiti. Zelo bi bil zadržan — tako je nadaljeval predsednik republike svoja razmišljanja — če bi tudi naša javnost začela o tem problemu premišljevat. Kot neposredni sosedi Nemčije moramo biti zelo previdni. Nemcem moramo stalno pripominjati, da ne bodo pozabili, kakšni so bili od leta 1933, naprej do konca vojne. Zato se tudi ne smejo čuditi, kako na to reagira ostalo človeštvo. Predsednik republike je pripomnil vsem navzočim češkoslovaško narodno tradicijo in je povdaril dejstvo, da so bili Čehoslovaki v principu vedno to, kar se lahko imenuje antifašizem. To izhaja iz dejstva, ker smo majhen narod, kakor tudi iz našega zemljepisnega položaja. Ne moremo oiti nič drugega kot antifašisti, ker je fašizem kot filozofija nasilja in grobe sile stalno udarjal na osnove našega narodnega življenja. Ker pa nismo imeli zadostnih materialnih moči, smo se zato vedno ponašali s svojo moralno močjo.

Obvestilo svojcem padlih partizanov

Zveza primorskih partizanov za Goriško okrožje obvešča vse svoje padlih borec, katerih trupla niso še prenešena na domača pokopališča, da dvignejo pri okrajnih sekcijah ZPP listine — obrazce za prijavo prekopa padlih. Izpolnjene listine, naj nemudoma dostavijo preko okrajne sekcije ZPP okrožnemu odboru ZPP v Gorici Ljudski dom, v svrhu prekopa in prenosa. Za enkrat ne pridejo še v poštev padli borci, katerih trupla so začasno pokopana v Jugoslaviji.

Za naše ljudsko učiteljstvo

Slovenska prosvetna zveza je imela 13. t. m. svoj prvi letni redni občni zbor. Na zborovanju so bile predlagane od delegatov in sprejete resolucije, katere objavljamo:

I. Resolucija

Delegati slovenskih prosvetnih društev cone A, zbrani na kongresu Prosvetne zveze v Trstu, dne 13. oktobra 1946, smo spričo obnovljenega oviranja svobodnega razvoja slovenske šole s strani ZVU razpravljali o položaju iste.

Ker je osnovno šolstvo temelj vsega nadaljnjega kulturnega razvoja rastočih rodov, smatramo kulturni delavci za svojo pravico in dolžnost, da ugotovimo, da je ZVU prekoračila delokrog zaupne uprave, ki bi morala kot začasna okupacijska oblast le upravljati našo šolo, ne pa usmerjati njenega razvoja. Smer našemu kulturnemu razvoju sme in mora dajati le svobodno slovensko ljudstvo in nihče drugi.

Protestiramo proti personalni politiki šolskega oddelka ZVU, ki zganja domače učitelje z njihovih lanskilskih službenih mest in nastavlja učitelje in lažučitelje iz vrst kolaboracionističnih beguncev, da tako s temi dovčerajsnjimi hlapci nacifašizma vpreže tudi slovensko šolstvo v hlapčevanje novemu tujemu imperializmu na naših tleh.

Slovensko ljudstvo ima pravico do javnih, iz javnih sredstev vzdrževanih šol, brez vsake omejitve in pogojev, ki bi nas potisnili na položaj nesvobodnega naroda.

Pozivamo vse slovenske starše, vse slovensko ljudstvo, da že vnaprej, kot doslej brani svobodo slovenske šole in pravice, da bo samo odločalo, komu bo izročilo vzgojo naših otrok, dedičev naše kulturne zapuščine in tvorcev njene nadaljne rasti.

II. Resolucija

Življenje slovenskega ljudstva pod tujim gospodstvom v Julijski krajini je veriga krivic, nasilij in žrtev. Do danes se ni moglo svobodno razviti naše ljudsko prosvetno delo, ovirano in zatirano na najrazličnejše načine; ni se moglo obnoviti gospodarstvo, ki ga je uničil fašizem; ni se ustvarilo ono pravno stanje, ki je ponos resnične demokracije. V ozemlju, ki ga upravlja Zavezniška vojaška uprava, ni slovenskemu ljudstvu zajamčena varnost, ne imetje, ne življenje. Vrženi smo v iste razmere, kakršne smo preživljali v časih brezpravnosti, v časih nacifašističnega nasilja.

Ko Slovenska prosvetna zveza ugotavlja po zastopnikih svojih društev, zbranih 13. oktobra 1946 na 1. rednem občnem zboru pri Sv. Ivanu v Trstu, ta težka dejstva, zahteva v imenu demokracije varstvo slovenskega kulturnega razvoja, popolno enakopravnost ne samo v jezikovnem pogledu, ampak tudi v gmotnem, obžalovaje, da se mora še boriti za najosnovnejše življenjske pravice, ki se kratijo slovenskemu ljudstvu še danes, vzlic njegovim največjim žrtvam v vojni ob strani zaveznikov.

„S TITOM DO ZMAGE!“

TEKMUJEMO!

Ker smo v zadnji številki že opisali razne okraje goriškega okrožja, se bomo danes nekoliko ozrli na težko prizadeti komenski okraj.

Kakor vsi ostali okraji goriškega okrožja, tako noče zaostati Komen, ki je vedno prednjačil in to kljub oddaljenosti, gospo-

Po vaseh komenskega okraja

Ozrimo se po posameznih vaseh. V Rihemberku se je udarniškega dela udeležilo 130 mladincev in mladink; napravili so 1020 udarniških ur, očistili so 120 kubičnih metrov ruševin, popravili so 200 metrov poti, pripra-

darski stiski in požigom ki so jih povzročili nacifašisti.

Kresovi so zagoreli ter naznanili, da se prihodnji dan prične prvi dan tekmovanja. V vseh vaseh so na trgih zaplapolale zastave, pod katerimi so se začeli zbirati stari in mladi, žene in dekleta, da so odhajali na udarniško delo.

vili 1 m drvi, očistili in okrasili so Mladinski dom. Med drugim je krojač, izdeloval demobiliziranemu borcu obleko. Čevljarji niso hoteli zaostati; popravili so 8 parov čevljev za sirote. Pri tekmih »čez drn in strn« je sode-

lovalo 14 mladih; najboljši so dobili v dar lepe knjige. Zvečer se je vršila dobro uspeša kulturna prireditev. V okvirnem načrtu dvomesečnega tekmovanja je vodovod za vasio Cvetroč. Potreben material brez dela velja 100.000 lir. K tej svoti bodo prispevali vsi vaščani, ostalo pa bodo napravili z udarniškim delom.

Vasi Ivanjigrad in Zagrajec sta z udarniškom delom popravila 500 m ceste. Očistili so vas ter jo poživili z novimi napisi. Imeli smo tudi mladinsko tekmo, katere se je udeležilo 16 mladincev in mladink. Zvečer pa so naši mladi prosvetniki razveselili s kratko kulturno prireditvijo, katere se je udeležila tudi naša vojska. V tednu tekmovanja za SIAU so nabrali 1470 lir prostovoljnih prispevkov ter 15 kg koruzne moke, 19 kg krompirja, fižola, vina in drugega.

S trdno voljo na delo

Vas Lipa si je zadala obširen načrt. Postavili si bodo Mladinski dom, organizirali bodo študijske sestanke za mladino in pionirje. Postavili si bodo delovno četo in pevski zbor ter dramski krožek. Udarniško bodo po-

pravili 500 m ceste, ki pelje iz vasi proti Temnici. Nasadili bodo 2000 smrek. V načrtu imajo še druge sklepe in ker imajo trdno voljo, upamo, da bodo vsa ta dela tudi izvršili.

Zvestoba za zvestobo!

Tovariško so se priključili tekmovanju tudi antifašistični Furlani, ki delajo pri obnovi v Komnu.

Mladina iz Komna si je zadala nalogo, da bo obnovila Mladinski dom. V njem bo prostora za politične sestanke in kulturne prireditve. Vsaki večer se tovariši Furlani zberejo v Mladinskem domu, ter delajo skupno z mladino pozno v noč. Delo lepo napreduje in upamo, da bo v krat-

kem končano. Z mladino se veselijo vse prebivalstvo, ko vidi s kakšnim veseljem se je oprijela obnove. Saj so tudi lahko upravičeno ponosni; s prostovoljnimi delom bodo napravili za 40.000 lir prostovoljnega dela. Imeli bodo lep Mladinski dom, zgrajen na ruševinah, s svojim trudom in znojem. Še pozni rodovi se bodo spominjali udarnikov, ki so z vso ljubeznijo delali za napredek in boljšo bodočnost svojega okraja.

Borba za našo šolo

Iz Kozane nam pišejo, da se je 14. oktobra zbral roditeljski svet ter skupaj z zastopniki vseh ljudskih organizacij razpravljali o šolskem vprašanju v Kozani. V debati so ugotovili, da so se priključili v vas neki učitelj in učiteljica, ki naj bi prevzele vzgojo njihovih otrok, ker pa so novodošle učiteljske moči sovražno razpoložene napram narodno osvobodilnemu gibanju in ljudskim organizacijam, ki so se borile za popolno narodno svobodo briškega ljudstva in našega narodnega ozemlja, so sklenili, da ne bodo dovolili vzgoje otrok takim ljudem.

Ta demokratski sklep je bil sprejet od vsega ljudstva in sicer

na ta način, da so se dne 15. oktobra zbrali vsi prizadeti starši in otroci pred šolo. Izvolili so si tudi 10 člansko delegacijo, ki naj sporoči omenjenim nezaželenim pedagogom zahteve ljudstva. Ker pa poslani pedagogov v šoli ni bilo, je zbrano ljudstvo zahtevalo, da se prične pouk in da ga vrši učiteljica Reja Alma, ki je domačinka in je poučevala briške otroke že za časa narodne osvobodilne borbe. Pred pričetkom pouka je naslovila s kratkim govorom na otroke par besedi o redu in disciplini v šoli. Zglasil se je tudi Mavrič Alojz, oče devetih otrok, ter omenil, kako je bila šola zatirana za časa fašizma in kako se to ne sme

ČITAJTE IN ŠIRITE „SOŠKI TEDNIK“

več ponoviti. Vsi prisotni pa so dejali, da ne zaupajo vzgoje svojih otrok tujcem, ki bi potajčevali in vzgajali mladež v protinacionalnem duhu. Ob tej priliki so zbrani starši napisali tudi izjavo, v kateri zahtevajo, da mora učiteljica Alma Reja poučevati njihote otroke. Nakar se je ljudstvo razšlo na svoje domove. Nenadoma pa se je zgodilo nekaj, kar je presenetilo vse vaščane in kar nas spominja na grozne čase turških vdorov. Plat zvona je priklical ljudstvo na trg in glej, pojavilo se je več jecpov civilne policije, ki je pričela z gotovimi in pripravljenimi spiski z aretacijami ljudi. Prijeli so učiteljico Reja Almo, tajnika prosvetnega društva Reja Ivana; Reja Hermino, Prinčič Angela, pred. Krajevne odb. SIAU, Dolmark Pavlo, članico tajništva ASIŽ in tov. Prinčič Aldo, članico ZPP. Iskali so še druge vaščane.

Pri celi tej akciji civilne policije pa je zanimivo nad vse to dejstvo, da je ona prišla na plat zvona in prebivalci zatrjujejo, da je to provokacija, ki so jo priredili protivaški ljudski elementi v dogovoru s policijo. Ljudstvo v Brdih je na vsakdanje racije in aretacije civilne policije zelo ogorčeno in meni, da se današnji časi niti po obliki, niti po načinu prav nič ne razlikujejo od časov fašistične in nacifašistične okupacije.

Žene iz Štandreža

Antifašistke iz Štandreža so vedno pokazale zanimanje in požrtvovalnost do dela. V prvih vrstah so stopale, ko je šlo za naše pravice; z ogorčenjem in žilavostjo, ki nima primere, so se in se še vedno postavljajo v borbo, ko gre za naše pravične meje. Z nohti in zobmi bi iztrgale iz rok imperialistov svojo vas in Gorico. Kako bi tudi bile drugačne? Saj to zahteva njih narodna čast, njih gospodarstvo, ki je združeno z mestom na življenje in smrt.

V tem dramatičnem vzdušju, ki je objel prav vse prebivalce, pa ne pozabljajo na socialno pomoč, ki so je naši tovariši najbolj potrebni. Za ranjene in bolne tovariše, ki se nahajajo v bolnici Sv. Justa, so tekom 11 mesecev nabrale 3074 kg krompirja in razne sveže zelenjave.

Okoličani in okoličanke! Zglejajte se pri ženah iz Štandreža! Posnemajte jih! Hvaležni narod ne bo nikoli pozabil vašega dela, vaše požrtvovalnosti!

Tak je naslov najnovejši in s svobodnimi (političnimi) dogodki posredno v odnosu stoječi stvarni publikaciji.

Urednika tega zbornika poudarjata v uvodni besedi, »da je pričujoči zbornik narekovala potreba časa...«

Politično so oči ne samo vseh Slovencev ampak tudi vseh ostalih Slovanov in njihovih prijateljev uprte v to deželico, v to zgraneč obširnega slovenskega jezikovnega prostora, kjer se mu določa usoda rešitve in spojitve z ostalo Slovenijo, ali pa biti še za nedoločene čase odtrgana od te. Mnogo so žrtvovali ti rojaki s slovenskimi borci onkraj meje za svobodo tega malega ozemlja. In kakor se kdo drugi sklicuje na toliko tisoč mrtvih, ki bi mu dali pravico do bolj umerjenega opredeljenja mej, dasi je izgubil vojno, — toliko bolj bi imeli Beneški Slovenci zahtevati pravico za žrtve, padle na obeh straneh, t. j. domačih borcev in slovenskih partizanov, svobodo in trajno priklapljenje. Preidemo torej k Zborniku. Po kratki uvodni be-

TRINKOV ZBORNIK

izšel v Gregorčičevi založbi v Trstu 1946 - 135 strani. Uredila JOSIP BIRSA in ANDREJ BUDAL

sedi se nam odpre slika slavljenca msgr. Ivana Trinka, slikana po akademskem slikarju T. Kralju za zlato mašo. Ta je prvič vselja v sprejemnici, v velikem semenišču v Vidmu, in sedaj bo pač na domu v Trčmunu.

Na naslednji strani je priobčen posnetek kratke priložnostne pesmi, s katero se je oglasil Oton Župančič. In ker ne bo vsakemu dan vpogled v ta zbornik, jo podajamo tu v celoti:

PESEM OD ZAPADA

V jutranjo zarjo šla je moja pot, ko sem zaslísal pesem od neke s strani zapadne, da sem se začudil: „Mar še tam za mejo tvoj je rod?“ — Sedaj, ko mi večerna zarja ugaša s strani zapadne spel se mi oglašajo otožno strastno: zemlja in morje poje slovensko pesem: „Tod gre meja naša!“

Ivanu Trinku Zamejskemu

5. junija 1946.

Oton Župančič

Pesem je zelo značilna in namenjena sodobni zavestni zahtevi po zapadni razmejitvi.

Tudi sobrat pisatelj Fr. S. Finžgar je napisal odlično voščilno poslanico k bisernemu jubileju.

Za tem sledijo nekatere pesni tve I. Trinka. Izbor iz Poezij, ki jih je izdala Goriška tiskarna A. Gabršček l. 1897. v slovanski knjižnici: - Zamejski - Poezije.

Priobčene so bolj znane in značilne pesmi kakor: Moje pesmi. - Razpršeno listje - Slovincem - spesneno za veselico C.M. žen. podr. v Gorici leta 1895. in še par drugih ter ob koncu globoko zajeti »Slovanski dan«.

Sledi odlomek iz Trinkovih mladinskih spisov »Peglaški popoldan«. Potem jezikovna razprava o rezijanskem govoru, ki je zanimiva in dobra.

Štetje, ki ga on navaja za številca 60, 80 se je od takrat do se-

daj spremenilo; takrat se je reklo 3 × 20, 4 × 20; trikrat dvajsti, štirikrat dvajsti, itd. Sedaj pa štejejo navadno od deset vse po furlaško ali laško: tri čantanarje, — tristo. Tisti Rezijani, ki hodijo po slovenskih pokrajinah, govorijo pravilno in tudi štejejo tako. Ako se pride na Piavenco v Reziji v gostilno, katerih je polno, se človek prav lepo porazgovori po slovensko. Kratke razprave sledijo potem I. Trinkovi osnodoslovju. To so odlomki iz njegovih predavanj na laških akademijah, prirejenih v Vidmu. Odlomkom sledi razprava »O monizmu«.

Zanimiv in sodoben je A. Budalov članek, »Po ravni poti«, kjer izvaja, da je marsikateri naših odličnih in vodilnih mož kretnil politično na druga slaba pota. Pričenja s Trinkom, ki je ostal na ravni poti, in v Trinku ugotavlja, »da mu žila utriplje v

skladu z veliko narodno žilo in da tudi v najtežjih razmerah ne omahuje«. — To je prav res! — Poznam osebo msgr. Trinka že kakih 37 let. Obiskal sem ga šestkrat v Vidmu in enkrat tudi na domu.

Mnogo smo ugibali in razpravljali o nazorih svojih in drugih in videl sem v njem kleno osebnost, čist značaj nagodnjaka. Vzgojil je po oni dobi, ko je prišel v stik s tostranskimi Slovenci, celo vrsto semeniščnikov, ki so si vtisnili njegove nauke v srce in gojili ljubezen do rodne jezika in do velikega slovenskega debla. Dosegel je s to vzgojo, da se mu ni nobeden zbog odličnega spoštovanja do njega izneveril.

Ustanavljal je tudi tečaje za slovenski jezik v semenišču za bogoslovce. Toda v fašistični dobi so ga nekateri pri tem ovirali. Med svojimi učenci žal je imel nekega Judeča in zahvaliti se je nekaterim odličnim prijateljem iz drugega tabora, ki so ga ščitili in tako onemogočili hujše posledice. Enega izmed teh poznamo dobro. Fašizem je pač

Kobariško ljudstvo časti „goriškega slavčka“

Ob 100 letnici rojstva Simona Gregorčiča

Preteklo nedeljo se je zbralo ljudstvo kobariškega okraja, da se pokloni svojemu velikemu buditelju in pesniku.

Na gričku pri Sv. Lovrencu, kjer počiva Simon Gregorčič se je zbrala mladina kobariškega okraja, da proslavi svojega »goriškega slavčka«. Mladina iz vasi Ladra - Smasti je poskrbela za okrasitev nagrobnega spomenika, mladina iz Vrsnega pa je položila na njegov grob lep venec iz planinskih rož. Mešani zbori Svinjo - Sužid - Staroselo so zapeli »Nazaj v planinski raj« in »Moje srčno kri škropite«, ki so ganljivo odjeknili na tem mestu, nakar je tov. Marinka opisala velikega pesnika, kot človeka, ki je vse svoje življenje služil slovenskemu narodu; njegove pesmi so postale last ljudstva, ki jih je sprejelo za svoje, kakor je bil tudi Simon Gregorčič najzvestejši sin svojega naroda. Njegove poezije nam o tem govorijo, njegove preroške besede pa so nam vzpodbuda za nadaljno borbo, ki jo imamo še pred nami. Z groba je bilo odposlano pozdravno pismo jugoslovanskim književnikom.

Ko so se oddolžili spominu na grobu je množica krenila proti Gregorčičevi rojstni vasi, Vrsno. Po hišah so vihrale zastave, pisani transparenti so nosili parole iz pesnikovih pesmi, vsa vas se je odela v praznično obleko.

Najprej je tovariš Jože Grun-

tar, predsednik prosvetnega društva iz Kobarida, orisal pesnikovo delo in življenje, nakar je mešani pevski zbor pod vodstvom Ivanke Kosmač zapel več pevskih točk. Sledili so živi prizori iz pesnikovih del, ki so ljudstvu zelo ugajali. Kobarid je podal živo sliko iz »Hajdukove oporoke« ter zapel V. Vodopivčev »Naročilo« pod vodstvom dirigenta Šturma Ludvika. Pevsko društvo »Peter Skalar« iz Idrskega je nastopilo z dramatisirano »Dražbo« in »Siromakom«. Mešani pevski zbor je zapel »Pogled v nedolžno oko«. Mladinec iz Starrega sela je deklamiral »Veselega pastirja«. Pevski zbor »Zarje« iz Ladre - Smasti, pod vodstvom Ane Ivančičeve, je zapel »Rože je na vrtu plela« in »Nazaj v planinski raj«. Prosvetno društvo iz Vrsnega je nastopilo z dvema deklamacijama. Nastopili so še enkrat pevski zbori.

Med odmori je igrala godba iz Idrskega narodne koračnice. Tov. Ivan Kurinčič je spregovoril zbranimu ljudstvu, nakar so bila z burnim odobravanjem sprejeta pozdravna pisma delegaciji JK. V protestnem pismu, naslovljenim štirim zunanjim ministrom se je dalo duška ogorčenju vsega ljudstva, ki se ne bo nikoli sprijaznilo s krivično francosko črto in s tem, da se nam hoče odvzeti Gorico, ki je središče kulture in gospodarskega procvita cele Gorishe.

gne in tako naprej v višino. Nazadnje stoji pred nami visok okrogel stolp stlačen in zbite, drobno zrezane krme, ki dobi navrh še leseno kapo. V Holandiji delajo podobne stoge s travo. Po nekod delajo podobne stoge brez oboda. Zlasti v Ameriki. Uspeh tega načina kisanja krme zavisi od količine vlage v krmi sami, od stlačnosti stoga in od oboda pokrova, ki naj prepreči dostop zraka v stog; stog sam pa stiska.

Najnavadnejši silos je zasipni-

se loti kisanja v manj prikladnih zasipnicah ali stogih? Kdor niti kozolca nima, pa se muči z vprašanjem, kako bo krmo sploh lahko posušil. O teh vprašanjih se pomenimo.

Sedaj smo si na jasnem, posebnega novega načina kisanja krme ni. So le neki novi nazori glede kisanja. Najvažnejšo stvar smo že omenili: Reži krmo čim bolj na kratko!

Nadalje je s poskusi točno dokazano: Skisana koruza izgubi jedva 4.01% suhe snovi; na po-

Vinorodna Brda

Velikanski sod iz Kojškega na goriški „Paradi dela“

ca: 2—3 m širok, prav toliko globok jarek. Po potrebi še obit z deskami, če niso stene in tla iz močno zbite ilovice.

V vseh teh silosih se krma dobro skisa. Uspeh zavisi od tega, kako smo zrak iztisnili iz krme in kako smo mu preprečili dostop bodisi z vrha ali s strani. Seveda se ne sme zbirati na dnu voda, kajti v takem slučaju bi krma ležala v vodi.

Najboljšo kisló krmo z najmanjšo izgubo dajo betonski stolpi in jame. V zasipnicah se je pa največ pokvari.

Letos raste po naših njivah obilo zelene koruze. Sejali so jo zato, da naša živina ne bo lačna, ko nam je letina sena tako močno odpovedala. To koruzo je treba pripraviti in jo shraniti. Kmetovalci sprašujejo, kako bodo najbolj koristno in gospodarsko shranili to koruzo čez zimo. Vse v zelenem stanju ne bodo pokrmili in tega tudi ne želijo.

Lahko njemu, ki ima kakršen koli silos. Zrezal bo zeleno koruzo prav na drobno, 8—12 mm. Včasih smo jo rezali 5 cm na dolgo, sedaj pa čim drobneje, tem bolje. Krepko jo bomo natlačili v silos in dobro pokrili, kakor je že po večini vsem znano.

Kdor nima silosa, stoji pred vprašanjem, ali naj zeleno krmo obesi v kozolcu in posuši, ali naj

lju sušena pa 15.12%. Skisana koruza, pravilno pokladana, se popolnoma izrabi. Krmilna vrednost kisle koruze iz 40 arov površine je enaka vrednosti suhe koruze iz 60 arov.

Iz tega sledi, da je celo kisanje krme v zasipnih silosih, to je v zasipnicah, boljše kot sušenje zelene krme. Vsekakor je zasipnica boljše od stoga, ako nimamo vseh zgoraj opisanih naprav za zlaganje stoga. Sicer se da stog napraviti tudi brez oboda in stikalnice, toda izgube bodo v takem stogu zelo občutne; pokvarilo se bo mnogo krme. Zasipnico si prav dobro in brez izdatkov vsakdo lahko izkoplje. Svoj čas smo videli neke v mozemstvu zasipnico, v kateri so skisali cele vagone krompirja za pitanje prašičev. Zasipnica ni bila obita niti z deskami, pač pa je bila krma v njej dobro stlačena na dnu in ob stenah. V ilnati zemlji bo igrača napraviti prikladno zasipnico. Težje bo v peščeni ali peščenoilnati zemlji, kjer se stene podpisavajo.

(Se nadaljuje prih.)

Požar v fotografskem ateljeju

V nedeljo zvečer, ko so »legasi« in podobni šovinistični elementi prižigali rakete na goris-

kem gradu so vedno isti »neznanci« zažgali fotografu Štefanu Kleindienstu fotografski študij. Prizadeti tovariš je utrpel veliko škodo, saj mu je prav vse zgorelo. Posrečilo se mu je rešiti fotografski aparat, tako da bo za silo lahko vseeno ustregel našim okoličanom, ki so znanega slovenskega fotografa vedno posečali v velikem številu.

Če pa mislijo CLN-ovci in »legasi« ter vsa njih mlekozoba teroristična druhal na takšen način uničiti našo borbenost, pa se motijo. Dosegli bodo ravno nasprotno.

General Eisenhower v Gorici

Načelnik glavnega stana severnoameriške armade, armadni general Dwight D. Eisenhower, je v spremstvu visokih častnikov obiskal Gorico. V spremstvu svoje soproge si je ogledal čete in postojanke ob Morganovi črti ter je posetil tudi Trbiž.

DAROVI

Tov. Savnik Just iz Bilj je ob priliki poroke svoje hčerke daroval v socialne namene krajevnemu NOO za Bilje lir 5000.

Ob priliki poroke tov. Dugar Maksa in Ipavec Marije iz Ročinja so svatje darovali za sirote padlih partizanov lir 350.

Darovalcem najlepša hvala, novoporočencem pa iskrene čestitke.

Razdeljevanje živil

Okrožni odsek za prehrano - SEPRAL - javlja, da se je 18. t. m. začelo razdeljevanje sledečih živil:

Testenine gr. 1000 na osebo in se bodo dvignile potom XIII in XIV odrezka testenin štirimesečne živilske nakaznice. Cena za razprodajo 25 lir kg.

Mast gr. 180 na osebo, ki se bo dvignila potom VII in VIII od-

Izšel je

TRINKOV ZBORNIK

Dobite ga v vseh kolportажah in knjižarnah.

rezka maščob gor imenovane nakaznice. Cena za razprodajo 72 lir kg.

Sladkor gr. 300 na osebo potom VII in VIII odrezka sladkorja imenovane nakaznice. Cena razprodaje 87 lir kg.

Jajca v prahu gr. 100 na osebo le skupini od 19 do 65 let. Ta prah se bo dvignil potom odrezkov št. 17 in 18 že imenovane nakaznice. Cena razprodaje 250 lir kg.

Pripravimo kisló krmo

Letošnja suša nas je spravila ob velik del krme. Kako naj si pomagamo? V nekaterih deželah so svoj čas že uvedli kisló krmo. Naši kmetovalci so do zdaj delali le kisló repo in kisló zelje, dočim v Sloveniji že poznajo kisló krmo in kisló koruzo. Zato za nas na Primorskem ne sme več biti to novost. Tudi mi bi morali pričeti pripravljati kisló krmo in pristopiti k zidanju silosov za kisanje krme.

O zidanju jam in stolpov za kisanje krme imamo že dovolj izkušenj. Kdor prelsta »Kmetovalca« za deset let nazaj, bo našel mnogo praktičnih nasvetov o tej zadevi.

V Sloveniji imamo vse polno sistemov silosov: najdemo stolpe in jame. Stolpe, zidane iz posameznih sestavnih delov (Ilfe) iz betona, stolpe iz litega betona, lesene stolpe, stolpe s stikalnico in brez stikalnice, štirioglate stolpe iz opeke, vzdane v gospodarsko poslopje, jame vseh obse-

gov in velikosti s prekati in brez njih, v zemlji in nad zemljo z železnim pokrovom (mravlje), majhne in odprte jame za svinjsko pičo in ne vem še kakšne silose.

Na mali in srednji kmetiji se je najbolje obnesla betonirana jama za kisanje krme, na velikih kmetijah pa stolpi iz litega betona. Tudi mi, na Primorskem, bi se morali po tem ravnati.

V zadnjem času smo slišali o nekih novih načinih kisanja krme brez stolpov, brez jam. Lepa stvar in zelo po ceni. Imenitno bi bilo zares, če bi si lahko poceni napravili silos. Po Italiji dela močno propagando neki Fulavigna s svojim patentom: ponuja velike lesene obode, približno 1 meter visoke. Premer je okoli štirih metrov. Nekaj visokih drogov zabije v zemljo okoli oboda, v obod natlači drobno zrezano zeleno krmo; ko pride krma do roba oboda, ga potegne za 1 meter višje po pokončnih drogih; ga zopet napolni, zopet dvi-

skega kapitlja. To msg. Trinku ni bilo prav. Izjavil je, da ni bilo treba temu ali onemu potegovati se za povišano mesto; mar bi bil ostal med svojim ljudstvom in ne ga zapustil. Ta kritika je bila zelo umestna in značilna.

Da nadaljujemo.

V članku I. Trinka — O narodnih napevih — se omenja, »da je med slovenskimi napevi najti tudi take, ki so očiten posnetek ali inačica furlanskega napeva«. Nasprotno pa so Furlani vzeli mnogo slovenskih napevov in jim prilagodili furlansko besedilo. Tajništvo društva »Società filologica friulana« mi je pred leti po svojem pokojnem tajniku prof. Carlettiju poverilo pregled in oceno vseh doslej izdanih zvezkov in »Villote«, to so furlanske narodne pesmi, in ugotovil sem po natančni predelavi v njih velik odstotek slovenskega izvora. To sem podal društvu v posebnem poročilu, kjer navajam izrecno tudi motiv in besedilo slovenskih pesmi, ki je bila posneta in ki je prešla furlansko.

Pa tudi drugi preprosti Furlani so mi izjavili, da izhajajo njihove pesmi iz mnogih slovenskih. Njihova 3 ali 4 glasnost v moškem zboru spominja zelo na slovenske ali nemške pesmi, česar Lahi v preprosti ljudski pesmi ne poznajo. Razen na Furlanskem nisem srečal po celi Italiji zbornega petja na deželi. Pa tudi umetnih zborov, razen opernih in cerkvenih nimajo nobenih, ali jih imajo v zelo omejenem številu. Na naslednjih straneh zbornika sledijo razni članki o Trinku kot umetni kor. Zanimiv je članek bivšega našega poslanca iz po-vojnega parlamenta v Italiji, duhov. Virgilija Ščeka, ki se je kot dijak lotil z vso vmeno majnšinskega dela in s tem mnogo pomagal naši stvari v dobi pred l. 1914.

Članek Ivo Juvanciča: »Čez hribe« odkriva mnogo dejstev in ugotavlja »Hribi so nas ločili a ne razločili«. V hribih smo svoj svet držali Slovenci trdno. To je res, to sem jaz tudi svoječasno pribil. Oglejmo si jezikovne zemljevide ob zapadni naši meji

in videli bomo dejstvo. Gore so nas obvarovale tujega navala. Lepo se tudi čita L. Zorutov članek: »Na Trinkovem domu«, kjer z vso natančno podrobnostjo opisuje dogodek, ki se v celoti lepo priklada. Ob koncu članka prinaša statistiko o slovenski in laški duhovščini med Beneškimi Slovenci.

Zgodovinski članek M. Kos-a o imenu »Beneška Slovenija« je zanimiv in stvaren.

Milko Matičev, svoje čase slovenski visokošolec - filolog v Padovi ki se zelo zanima za Beneško Slovenijo, nam prinaša precej zanimivega gradiva iz raznih predelov tega ozemlja, ki ga je obilno prehodil. Ob sklepu prinaša Zbornik seznam vseh onih, ki so kaj raziskovali Beneško Slovenijo in to gradivo tudi približali.

O odličnem in veleučnem slavistu Baudouinu De Courtenay-u nisem še čital tako obširnega in stvarnega življenjepisa, kakor je oni Fr. Bezljaj-a v tem Zborniku. Dvomi pa, da bi vplivali njego-

vi napor in njegova izvajanja, t. j. proti De Courtenay-u na spremembo jezikovnih mej.

Končno so objavljeni vsi spisi I. Trinka o Beneški Sloveniji, navedenih je 42, spisanih v slovensko-laškem jeziku.

Popolnoma na koncu je objavljen osnutek: Beneška slovenska in rezijanska bibliografija Zvonko A. Bizjak-a, ki je točen, dasi ne še popoln. Ni bilo pač lahko nabrati to ogromno gradivo, raztreseno sem in tja po časnikih, letopisih, almanakih, koledarjih, itd.

Zbornik je trudljivo in hvalevredno delo urednikov in sotrudnikov. Zbornik stremi pokazati vsestransko delovanje, visoko naobrazbo, plemenito srce ter krepak narodni čut moza - slavljenja, ki se danes odzraja v tako veliki luči. To publikacijo priporočamo vsem našim Slovincem v svrhu sodobnega poznanja prebivalstva in njega zaslužnih vodilnih mož v našem zapadnem ozemlju, ki si želi spojitve s svojimi brati na vzhodu. Orel Rihard

vzgajal licemerski, kar tudi sedanjí Italijani dobro vedo. Ko so leta 1933. fašisti prepovedali vsakršno slovensko besedo v cerkvi, so se nekateri slovenski duhovniki koj zbalí, se vdali in slovenski jezik je izginil od tam, kjer je imel še edino zatočišče. Toda msg. Trinko je na skrivnem — to mi bo pač sedaj dovoljeno reči — podpiral one, ki so vztrajali in kljubovali šovinistični prepovedi fašistov. Tudi Križev pot je v nekaterih cerkvah Slov. Ben. ostal s slovenskimi napisi.

Msgr. Trinko je bil svojim bogoslovcem: oče, voditelj, vzgojitelj ter strogi sodnik.

Italijanske cerkvene oblasti so skušale po pritisku fašističnih organizacij omejiti število slovenskih duhovnikov v Beneški Sloveniji, tako da so raje nameščali slovenske duhovnike po furlanskem delu nadškofije, pošiljali med Slovence laške duhovnike, odstranjevali nekatere župnike z njihovih mest in jih poviševali v kanonike stolnega čedad-

Sprejem v Dijaški dom v Gorici

Obveščamo vse dijake in dijakinje, ki so vložili prošnje za sprejem v Dijaški dom v Gorici, da so na seji okrožnega odbora Dijaške matice dne 11. t. m. bili sprejeti za šolsko leto 1946-47 v Dijaški dom sledeči dijaki in dijakinje:

Okraj Miren: Kerševani Aleksander, Gradišče 60; Kerševan Oskar, Gradišče 60; Pelicon Leonard, Dornberg - Brdo 16; Jelen Srečko, Opatjeselo 23; Lah Alojz, Dornberg, Vodnikova 23; Jelen Vilko, Opatjeselo 40; Pregelj Ivan, Renče; Volk Zorica, Gradišče 65; Mozetič Danilo, Renče 22; Kobal Vilma, Gradišče 62; Gorjan Marija, Vogrsko 77; Vižintin Almira, Dol 31; Berlot Jožef, Dol 20; Berce Emil, Dornberg, Kolodv. 5; Devetak Alojz, Vrh Sv. Mihaela 59; Devetak Rudolf, Vrh Sv. Mihaela 35; Černic Peter, Renče; Arčon Vladimir, Renče 95.

Okraj Brda: Kocjančič Jelka, Št. Lovrenc 9; Blažič Ferdinand, Medana-Plešivo 1; Kren Helena, Medana - Plešivo 61; Mavrič Anton, Medana - Plešivo 23; Kristančič Ana, Medana 23; Kozlin Alenka, Medana 28; Zuljan Zorica, Medana 17; Markočič Vinko, Biljana 42; Urbančič Vida, Vipolže; Obljubek Franc, Drnovce 10.

Okraj Komen: Širca Elvira, Pliskovica 75; Štolfa Franc, Pliskovica 34; Trobec Bruno, Pliskovica 70; Trobec Lidija, Pliskovica 61; Žerjal Marčeta, Pliskovica 72; Žerjal Silvestra, Pliskovica 63; Žerjal Zmaga, Pliskovica 105; Trampuž Ernest, Lipa 30; Zlobec Albin, Kosovelje 19; Žerjal Damjan, Kosovelje; Pipan Avrelja, Veliki Dol 17; Kukanja Milena, Veliki Dol; Grgič Milena, Veliki Dol 39; Rebula Alma, Veliki Dol 64; Zavadlal Milena, Veliki Dol 53; Grgič Milan, Tublje 4; Fabjan Silvana, Kobdilj 19; Fabjan Radislava, Kobdilj 6; Lozej Alojz, Ivanjigrad; Colja Albina, Sveto 54; Štolfa Silva, Volčjigrad, 50; Bandelj Alojz, Gabrovica 43; Čotar Boris, Gabrovica; Colja Marta, Coljava 4; Mužina Hugon, Rihemberk 43; Mužina Neva, Rihemberk 43 (Govec); Zgonik Roža, Rihemberk Cvetroz 23; Colja Roman, Rihemberk - Steske 5; Vidmar Cvetko, Rihemberk - Vas 60; Terčon Gvido, Gorjansko 70; Štrekelj Lidija, Škofi 4; Birska Sonja, Rihemberk - Polje 23; Rogelja Jor

dan, Vojšćica 14; Ušaj Zdenka, Preserje 54; Krševan Marija, Preserje 57; Krševan Ema, Preserje 66; Colja Ana, Rihemberk - Britof 12; Grmek Drago, Gabrovica; Grmek Berta, Gabrovica; Vidmar David, Rihemberk; Filipič Gvido, Rihemberk - Britof 16; Lozej Ludvik, Preserje 15; Švara Julijan, Sveto 29; Pahor Marija, Sela 42; Pahor Franc Sela 14.

Okraj Kanal: Medvešček Pavel, Gorenje Polje 31; Rahotina Anton, Gorenje Polje 21; Stanič Vid, Gorenje Polje 26; Karlovič Suzana, Gorenje Polje 35; Križnič Ivan, Plave 26; Bremec Radko, Ložice 135; Lenardič Irene, Kanal 17; Lenardič Ljuba Kanal 17; Pavšič Silvana, Gorenje Polje 20; Zidarič Bernarda Kanal; Markič Ludvika, Melink 24.

Okraj Kobarid: Koren Delica Kobarid, Gregorčičeva 22; Koren Jožica, Kobarid, Gregorčičeva; Ladava Anton, Trnovo 57.

Ostali okraji: Škabar Ivanka, Lokev (Sežana); Fonda Ivanka, Lokev 5; Umek Marija, Lokev 140; Pagon Marija, Plužne - Cereno; Čermelj Danica, Dobravlj 62; Milost Anica, Grgar; Lenščak Ivo, Ajdovščina; Lenščak Julijan, Ajdovščina; Kavčič Darko, Trst, Rojan, Möreri 86; Venuti Ermes, Gradiška; Valič Jožef, Ajdovščina.

Ker se zaradi pomanjkanja prostora v Dijaškem domu ni moglo sprejeti vse prošilce, posebno pa deklice, so bili prvenstveno sprejeti oni dijaki in dijakinje, ki so iz oddaljenih krajev in ki ne morejo prihajati v mesto z vlakom, avtobusom ali pa peš. Siromašnim dijakom, ki niso bili sprejeti in ki res ne morejo plačevati mesečne prevozne karte, bo Dijaška matica priskočila na pomoč ter jim plačala prevozne stroške. Razen tega bodo ti dijaki tudi lahko dobivali hrano v Dijaškem domu, če bodo to želeli.

Vsak dijak, ki je sprejet v Dijaški dom, bo moral vzeti s seboj dve rjuhi, blazino za pod glavo, perilo za najmanj dve obleki ter bo moral plačati pri vstopu v dom enkratni prispevek 200 Lir za eventualne poškode na inventarju. Dijaški dom bo začel sprejemati gojence nekoliko dni pred pričetkom šolskega leta, to je pred 26. t. m.

DROBNE NOVICE

* V kovinski tovarni »Spojene ocelarni« v Cenkovu pri Pribramu na Češkem je bila te dni slavnostno odkrita sponinska plošča maršalu Titu, ki je leta 1912 delal v tej tovarni.

* V Sušak je prispela prva skupina jugoslovanskih izseljencev, ki se vračajo iz Francije. Prebivalstvo jim je priredilo pristrčen sprejem.

* V Franciji je ljudstvo odobrilo novo ustavo. Sicer se je glasovanja vzdržalo ogromno število volilcev, kar je pripisati načrtni kampanji visokega francoskega klera med verniki, pripadniki MRP (francoska republikanska ljudska stranka). Kljub temu pa se da sklepati, da večina Francozov odobrava novo ustavo. Po vsej Franciji so se vršile velike množične manifestacije.

* Muslimanska liga se je odločila, da stopi v indijsko začasno vlado.

* V Španiji narašča partizansko gibanje. Kljub francoskemu policijskemu režimu so španski partizani izvedli večje število napadov po mestih in vaseh.

* Pretekli petek so graditelji Mladinske proge svečano proslavili dograditev velikega predora Majevica. Tega dne je peljal skozi predor prvi vlak.

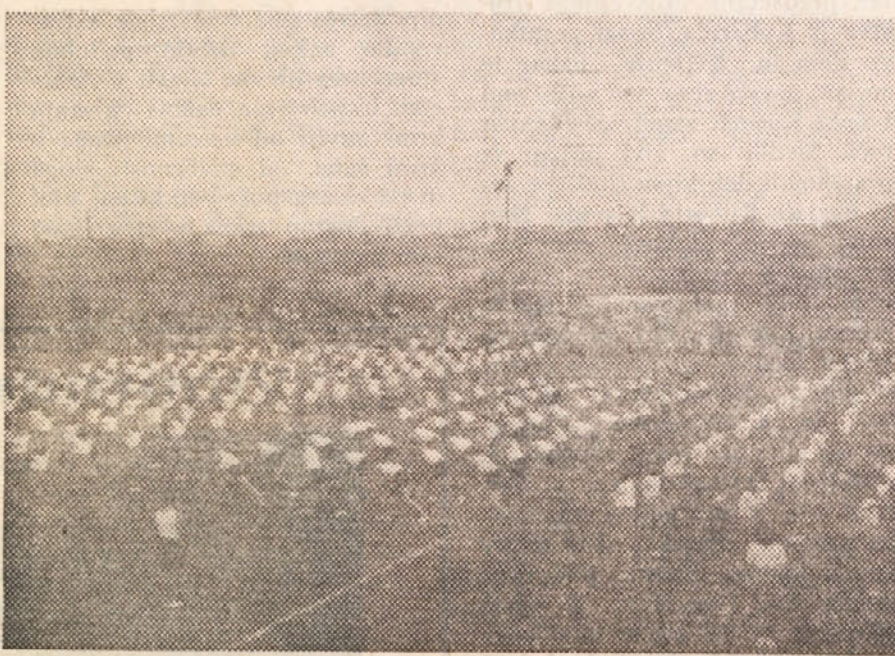
* Prebivalci v Severnem Slesvigu so glasovali za listo, ki je za priključitev te pokrajine k Danski.

* Na progi Arezzo - Florenca se je primerila huda nesreča. Na nekem prehodu je vlak povozil avtopulman. Pri trčenju je bilo 12 potnikov mrtvih, 6 pa težko ranjenih. Med težko ranjenimi je tudi princ Karl Habsburški.

* Na Mladinsko progo je prispela skupina 25 mladih Švicarjev, ki bodo kot specialisti pomagali pri gradnji »mladinske železnice«.

* Naš stari znanec, poslanec britanskega parlamenta Ziliacus, ki biva sedaj v Poljski kot gost Društva delavskih vseučilišč, je izjavil sledeče: »Ne morem govoriti v imenu »Foreign Office«, lahko pa rečem eno: povprečni Anglež ne goji niti najmanjših simpatij do poljskih reakcionarnih skupin, dalje, do Andersovih reakcionarnih emigrantov in tudi ne onih, ki bi hoteli ovirati izvedbo socialnih reform v Poljski. Na koncu razgovora je poslanec Ziliacus izjavil, da bo po povratku v Anglijo skušal pravilno obvestiti angleški delavski razred o velikem delu demokratizacije, ki napreduje v Poljski.

* Češkoslovaške tovarne železniških vagonov so od narodne revolucije do 1. septembra letos izdelale 5.000 železniških vagonov. Te vagone je izdelalo narodno podjetje »Tatra« v Kolinu.

Telovadni nastop v Mirnu ob zaključku „Goriškega festivala“

* Konec meseca oktobra bo priredila Češka filharmonija večjo turnejo po Franciji in Belgiji. Na predvečer češkoslovaškega državnega praznika, 27. oktobra, bo nastopila Češka filharmonija pod zaščito francoske vlade na slavnostnem koncertu, na katerem bo predvajala najlepše Smetanove, Dvorakove in Fancškove skladbe. Vse koncerte bo dirigiral Rafael Kubelik.

* Časopis »Reynold News« razpravlja o povratku grškega kralja. »Zastražen s 5000 stražniki in mnogimi vojaki, katerih puške so bile pripravljene, se je kralj Jurij drugič vrnil na svoj nesigurni prestol. Telesno stražo kralja Jurija je tvorilo 40 do 50 posebej izbranih britanskih vojakov. Na atenskih ulicah, pa je bilo zelo malo ljudi. Policiji je bil sumljiv vsak človek pa celo oni, ki so preveč ploskali in tudi tako izzivali sum policije. List ironično pristavlja, da je sprejela kralja Jurija v Atenah policija in mu zaželela dobrodošlico.

* Policija v Benetkah je odkrila široko organizacijo neofašistov, ki so hoteli odstraniti vse vodeče osebnosti levičarskih strank in izvesti državni udar.

* Te dni je odplul iz Boka Kotorske prvi parnik »Plava«. To je prvi parnik železne konstrukcije, ki bo opravljal promet po osvoboditvi naše dežele v zalivu Boka Kotorske.

* Pri zrušenju mosta preko reke Iller (Bavarska) so izgubile življenje 4 osebe, 200 pa je bilo ranjenih.

* Po demonstracijah v Bariju zaradi podražitve življenjskih potrebščin je prišlo do incidentov in demonstracij tudi v Kalabriji, zlasti v Crotonu. Demonstranti so napadli tudi trgovine in vdrli v skladišče poljedelskih proizvodov.

* Po vesteh iz Indonezije nadaljujejo na mnogih točkah malajskega otoca holandske čete borbo proti Indonezijcem.

* Zbor moravskih učiteljev, ki šteje 65 članov, prihaja v Jugoslavijo na povabilo komiteja za kulturo in umetnost. V Jugoslaviji se bo zadržal en mesec ter bo priredil skupno 15 koncertov.

* Švedski simfonični koncert je priredil 25. septembra koncert na čigar programu je bila IX. simfonija sovjetskega komponista Dimitrija Šostakoviča. Publika je toplo sprejela simfonijo sovjetskega komponista.

* Predsednik ministrskega sveta FLRJ Josip Broz-Tito je obiskal razstavo »Slikarstvo in kiparstvo narodov Jugoslavije 19. in 20. stoletja« v Umetniškem muzeju v Beogradu.

* Maršal ZSSR Tolbuhin je bil odlikovan z madžarskim redom svobode.

* Organizacije Rdečega križa v Srbiji so sklenile prirediti zbirke za pomoč vojnim sirotam Julijske krajine in Trsta. Nabrali so že večje količine živil in darov ter precejšno svoto denarja.

* Opekarna v Košakih pri Mariboru je pričela letos 1. aprila delovno sezono. Letošnja sezona se bo verjetno zaključila 15. oktobra. Uresničen bo načrt, ki predvideva izgotovitev 7 milijonov komadov surove in žgane opeke. Proizvodnja se je povzpela na predvojno višino. Dnevno se je izgotavljalo 24.000 zidne opeke, 3.500 votle opeke strešne 10.000 komadov in prešane strešne opeke 500 komadov. Opekar na pošilja svoje proizvode predvsem v Maribor in okolico. Prejšnji teden je poslala 4 vagone opeke na Mladinsko progo Brekovo-Banoviči.

OBVESTILO

Po zakonskih določbah so za preiskavo in pripravo prošelj za privilegirane vojne penzije pooblašteni občinski uradi. Za goriško občino posluje »Pokojninski urad« (Ufficio Pensioni), v ulici Garibaldi, h. št. 20, I. nadst. Prizadeži se lahko obrnejo na omenjeni pokojninski urad vse delovne dni, od 8.30 do 12. Tam bodo prejeli vsa potrebna pojasnila za pripravo prošelj, katere bo potem urad odposlal na pristojno finančno oblast.

Urad posluje brezplačno. Zato se prizadeži vabijo, naj si ne delajo brezpotrebni stroškov pri privatnih posredovalcih ali uradih.

Zupanstvo Gorica

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ — Za list odgovarja: ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: GORICA, »Ljudski dom« pritičje — Izdaja lista je odobrena od A. I. S. Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: »Primorski dnevnik«

Trgovina čevljev Karel Ferfolja

GORICA - Raštel številka 20
DOMAČI IZDELKI POSTREŽBA TOČNA

A. KOREN nasl.

GORICA

ULICA CARDUCCI šte. 4

STAROZNANA TRGOVINA PORCELANA IN STEKLARSKIH IZDELKOV.
BRUSARNA STEKLA IN KRISTALOV.
TOVARNA OGLEDAL

TRGOVINA ČEVLJEV pri „SV. KRIŠPINU“

GORICA - Raštelj šte. 35

Velika izbira čevljev solidnega domačega izdelka

„VINOLIA“

UVOZ IN IZVOZ VSAKOVRSNEGA VINA, MARŠALE, VERMUTA IN LIKERJEV

GORICA

KORZO VERDI šte. 1

TELEFON številka 453